

2 гривні - проект Василя Кричевського - передня сторона

2 гривні - проект Василя Кричевського - зворотня сторона

100 гривень проект Георгія Нарбута - передня сторона

100 гривень проект Георгія Нарбута - зворотня сторона

У роки відновлення Української Держави (1917-1921) всі три уряди незалежної України – Уряд Центральної Ради, Гетьманський Уряд та Уряд Директорії - однаково піклувались та були активно заангажовані у культурному розвитку нації, надихаючи загальне населення національною ідентичністю, відновлюючи в них пам'ять про славне історичне минуле, заохочуючи їх підтримувати та включатися в боротьбу за волю, незалежність та визволення від загарбників, які століттями поневолювали їх та й надалі старалися це продовжувати. Уряд Центральної Ради заснував Українську Державну Академію Мистецтв (1917 р.). Гетьманський Уряд заснував Українську Академію Наук та Український Державний Університет (1918 р.). Цей Університет був окремою установою для здобуття вищої освіти, який проповідував політику українізації Гетьмана Скоропадського на відміну від існуючого Київського Університету, який роками був центром русифікації. Уряд Директорії підтримував та фінансував Українську Республіканську Капелю, засновану Олександром Кошицем (1875-1944), - відомим композитором і диригентом. У 1920 році Капеля переорганізувалася на Український Національний Хор. Упродовж сімох років Національний Хор виступав з концертами у країнах Європи та в Північній і Південній Америці, знайомлячи слухачів з українською хоровою музикою, культурою, поширюючи відомості про Україну та стараючись здобути світову підтримку для Української Республіки.

Коли повсталася Українська держава і були засновані культурні та наукові установи, мистці, науковці, письменники із усіх усюд прибували до Києва, щоб брати участь у відроджен-

ні України та якнайбільше допомогти та зробити свій внесок у цей надзвичайно важливий час.

Центральна Рада, впровадивши карбованець в монетарну системи нової держави, перед своїм упадком впровадила також гривню, як ще одну монетну одиницю. Гривня - давня чисельна одиниця, вживана ще в часи Київської Русі, часто згадувана в Руській Правді (11-12 століть). Впровадивши цю назву в грошову систему сучасної України, уряд хотів підкреслити безперервність української державності від часів Київської Русі до сучасної Української Держави. Карбованець і гривня, як грошові одиниці на території України, в обігу були одночасно.

Перед своїм упадком Уряд Центральної Ради замовив проекти додаткових монетних одиниць у таких мистців як Василь Кричевський, Георгій Нарбут та інших, які це замовлення виконали, але банкноти увійшли в обіг уже за часів Гетьмана Скоропадського. Банкноту вартості 2 гривні виконав Василь Кричевський (1873-1952) - відомий архітектор, мистецтвознавець, графік, етнограф, колекціонер тощо. У своїх мистецьких творах Кричевський використовував елементи народного мистецтва, пристосовуючи їх до своєрідного мистецького почерку, створивши свій особливий стиль, пердусім у графічних творах. Для уряду Центральної Ради цей мистець виготовив державну емблему, печатки, а також декілька банкнот. Використання Кричевським традиційних та символічних елементів народного мистецтва бачимо у його проекті банкноти 2 гривні. На передній стороні банкноти, крім інформативних написів, виконаних своєрідним графічним стилем, Кричевський в центрі уклав усюдисущий народний мотив Дерево Життя, сти-

лізуючи його щодо власного мистецького розуміння. Обабіч стовбура дерева маємо по п'ять хвилястих гілок. Із найнижчої гілки у формі трикутників звисають плоди дерева. На зворотній стороні банкноти, крім інформативних написів і декоративно оформленого числа 2, вся площа покрита писанковими символічними елементами. Обидві сторони прямокутної банкноти опоясані лінійним орнаментом, немов скрученим мотузком. У народній традиції цей мотив символізував безконечність, безперервність. Банкноти вартості 10, 100 і 500 гривень також були виконані на замовлення Центральної Ради, але увійшли в обіг за урядування Гетьмана Скоропадського. Проект цих банкнот виконав Георгій Нарбут. Цікавим мистецьким виконанням є банкнота вартості 100 гривень. На передній стороні у центрі маємо розкішний вінок з плодів української землі. Обабіч вінка дві постаті: справа - селянин із молотом, обвитим лавровим листям, з ліва - дівчина у вінку, одягнена в народній стрій, яка тримає в руках сніп пшениці і серп. Зображення молодої дівчини символічно представляє молоду Україну. Молот з лавровим листям в руках селянина - не для битви чи ворогування, а для мирної важкої праці щоб здобути багаті плоди української землі, добрий урожай. Кожний мистець своєрідним мистецьким стилем передає народові глибоко змістовне символічне розуміння ідеї української державності, українського існування.

Любов Волинець

Продовження буде

Великий державний герб УНР - варіант 1

Великий державний герб УНР - варіант 2

Малий державний герб УНР